

ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ПРОМЕТА И ДОЗВОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ НАРОЧИТО ОПАСНИХ ХЕМИКАЛИЈА

Сузана Андрејевић Стефановић

САДРЖАЈ

- Шта су то нарочито опасне хемикалије
- Прописи који их уређују
- Обавезе правних лица, односно предузетника и физичких лица
- Изузеци од обавеза
- Поступак издавања дозвола

ЗАКОН О ХЕМИКАЛИЈАМА

(„Службени гласник РС“ бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15)

успостављање, одржавање и унапређивање јединственог система управљања хемикалијама на територији Републике Србије

осигурање високог нивоа заштите здравља људи и животне средине

ЗАКОН О ХЕМИКАЛИЈАМА

Законом о хемикалијама уређују се:

- Интегрисано управљање хемикалијама;
- Интегрални регистар хемикалија;
- Класификација, паковање и обележавање хемикалија;
- Ограничења и забране производње, стављања у промет и коришћења хемикалија;
- Увоз и извоз одређених опасних хемикалија;
- Дозволе за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија;
- Стављање у промет детергента;
- Саветник за хемикалије;
- Систематско праћење хемикалија;
- Доступност података;
- Надзор и друга питања од значаја за управљање хемикалијама

ЗАКОН О ХЕМИКАЛИЈАМА

Члановима 63. до 72. Закона о хемикалијама прописује се обавеза правних лица односно предузетника и физичких лица који стављају у промет односно користе нарочито опасне хемикалије да имају дозволу, поступак издавања дозвола, као и обавеза вођења евиденције.

ПРОПИСИ

Обавезе које имају правна и физичка лица која стављају у промет односно користе НОХ детаљно је уређено прописима:

- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“ бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15)
- **Правилник о дозволама за обављање делатности промета односно дозволама за коришћење нарочито опасних хемикалија („Службени гласник РС“ бр. 6/17)**
- Упутство о утврђивању превентивних мера за безбедно чување, складиштење односно коришћење нарочито опасних хемикалија („Службени гласник РС“ бр. 6/17)

Правилник о дозволама за обављање делатности промета односно дозволама за коришћење НОХ

(„Службени гласник РС“ бр. 6/17)

Овим правилником прописане су:

- НОХ за које се издаје дозвола за обављање делатности промета односно дозвола за коришћење,
- НОХ за које није потребна дозвола,
- документација потребна за издавање дозволе,
- начин вођења евиденције о промету НОХ,
- обрасци захтева за издавање дозволе за обављање делатности промета односно коришћење НОХ,
- обрасци дозвола за обављање делатности промета односно коришћење НОХ,
- образац евиденције о промету НОХ.

Дозволе за обављање делатности промета односно коришћење НОХ-ЗАШТО

- ради успостављања контроле како не би дошло до недозвољеног промета НОХ
- да се спречи да НОХ буду доступне лицима која их могу користити у недозвољене сврхе и тиме нарушити здравље људи и животну средину
- да се омогући увид у ток НОХ кроз цео ланац снабдевања

Нарочито опасне хемикалије

Нарочито опасне хемикалије за које се издаје дозвола за обављање делатности промета односно коришћења, јесу хемикалије које су класификоване у најмање једну од класа и категорија опасности у складу са прописима којима се уређује класификација, паковање, обележавање и оглашавање хемикалије и одређеног производа.

Класе и категорије опасности и обавештења о опасности наведене су у [Табели](#) у члану 2. Правилника о дозволама за обављање делатности промета односно дозволама за коришћење НОХ.

ИЗУЗЕЦИ

Нарочито опасне хемикалије **за које није потребна дозвола** за обављање делатности промета, односно коришћења су:

- хромати и катран угља;
- хемикалије које се користе у металургији као агенси за лемљење, заваривање и електролатинирање;
- боје за сликање у облику пасте;
- експлозиви,
- моторна горива, као и течни нафтни гас и уље за ложење, **ако се користе као енергенти**
- средства за заштиту биља,
- биоцидни производи,

ИЗУЗЕЦИ

Нарочито опасне хемикалије за које није потребна дозвола за обављање делатности промета, односно коришћења су:

- „натријум хидроксид и калијум хидроксид, као и смеше које га/их садрже у појединачној концентрацији једнакој или већој од специфичне граничне концентрације за класификацију у класу опасности: „Корозивно оштећење коже, категорија 1А, H314”, наведене у пропису којим се утврђује списак класификованих супстанци, на основу које се ове смеше класификују у наведену класу опасности, под условом да наведена класификација смеше искључиво потиче од натријум хидроксида и/или калијум хидроксида као састојка смеше, укључујући и смеше у којима је збирна концентрација натријум хидроксида и калијум хидроксида једнака или већа од 5%“

ИЗУЗЕЦИ

„хемикалије које правно лице односно предузетник производи, увози или прибавља на домаћем тржишту, а које користи искључиво за индустријске или професионалне сврхе“

Детаљније су уређене другим прописима-нпр. хромати и катран угља дефинисани су Правилником о ограничењима и забранама производње, стављања у промет и коришћења хемикалија („Службени гласник РС“ бр. 90/13, 25/15, 2/16 и 44/17).

ДОЗВОЛЕ коме се издају

Дозвола за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија издаје се правном лицу или предузетнику који је:

- обезбедио такво складиштење и чување нарочито опасних хемикалија да оне не могу бити доступне лицима која их могу користити у недозвољене сврхе и
- који је утврдио превентивне мере за безбедно чување и складиштење нарочито опасних хемикалија.

ДОЗВОЛЕ коме се издају

Дозвола за коришћење нарочито опасних хемикалија издаје се физичком лицу:

- које их користи у уметничке, научне и друге специфичне сврхе,
- ако се уместо тих хемикалија не могу користити друге алтернативне хемикалије,
- ако их безбедно користи и чува, као и
- ако није осуђивано на безусловну казну затвора у трајању дужем од шест месеци.

ДОЗВОЛЕ коме се издају

Дозволу за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија увознику, произвођачу односно даљем кориснику издаје Министарство заштите животне средине.

Дозволу за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија дистрибутеру који није увозник, произвођач односно даљи корисник, као и дозволу за коришћење нарочито опасних хемикалија физичком лицу издаје надлежан орган јединице локалне самоуправе.

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

А) ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ПРОМЕТА

Захтев-произвођач, увозник, даљи корисник, дистрибутер

Захтев садржи:

- а) опште податке о подносиоцу захтева (назив, адресу, бр тел, е-маил, ПИБ, име одговорног лица, а где је прописана обавеза име саветника за хемикалије),
- б) датум и број претходно издате дозволе за обављање делатности промета, ако је дозвола раније издавана,
- в) податак да делатност промета обавља као
  - произвођач   -даљи корисник
  - увозник   -дистрибутер
- г) списак НОХ које намерава да стави у промет,
- д) сврху за коју се дозвола тражи

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

А) ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ПРОМЕТА

Произвођач, увозник, даљи корисник, дистрибутер попуњава захтев

Уз захтев доставља:

- опис предузетих превентивних мера за безбедно чување и складиштење нарочито опасних хемикалија на меморандуму правног лица односно предузетника,
- доказ о обезбеђеном складишту (власнички лист, уговор о закупу),
- доказ о уплаћеној такси за издавање дозволе.

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

А) ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ПРОМЕТА

Захтев уз прописану документацију доставља се:

- произвођач, увозник и даљи корисник - министарству;
- дистрибутер—надлежном органу јединице локалне самоуправе

ПРИЛОГ 1.

Пример попуњеног обрасца захтева за издавање дозволе за обављање делатности промета нарочито опасних хемикалија

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

Након пријема захтева надлежни орган проверава да ли је предата сва документација и тражи допуну документације ако је потребно.

Након прегледа комплетиране документације надлежни орган доноси одлуку да ли подносилац захтева испуњава услове за добијање дозволе за обављање делатности промета НОХ и **издаје дозволу.**

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

У дозволу се уписује:

а) број дозволе,

б) општи подаци о имаоцу дозволе (назив, адресу, ПИБ),

в) податак да делатност промета обавља као

- произвођач

- даљи корисник

- увозник

- дистрибутер

г) сврху за коју се дозвола издаје

д) рок важења дозволе.

На основу података из предате документације надлежни орган одлучује да се у дозволи наведу конкретни услови за безбедно чување и складиштење тих хемикалија.

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

Б) ДОЗВОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ НОХ

Физичко лице попуњава захтев

Захтев садржи:

а) опште податке о подносиоцу захтева (име, адресу, бр тел, е-маил),

б) датум и број претходно издате дозволе, **ако је дозвола раније издата,**

в) податке о идентификацији нарочито опасне хемикалије

- за супстанце: трговачки и хемијски назив, идентификациони број (Индекс број ако је супстанца наведена у пропису који уређује Списак класификованих супстанци, као и ЕС број или CAS број), класу опасности, категорију опасности и ознаку за обавештење о опасности-Н ознаку и количину;

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

ДОЗВОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ НОХ

Физичко лице подноси захтев ЈЛС

Захтев садржи:

- за смеше: трговачко име или ознака за смешу, као и хемијски назив, састав смеше са концентрацијама супстанци које доприносе опасности смеше, CAS и EC број супстанце која доприноси опасности смеше, класу и категорију опасности и ознаку за обавештење о опасности-H ознаку и количину;
- г) сврху за коју се дозвола тражи.

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

Уз захтев доставља:

- образложење начина чувања и коришћења НОХ,
- безбедносни лист НОХ коју намерава да користи,
- изјаву да је обезбеђен простор за чување те хемикалије,
- изјаву у којој се образлаже зашто се за планиране начине и сврху коришћења не могу користити друге алтернативне хемикалије,
- доказ да није осуђиван на безусловну казну затвора у трајању дужем од 6 месеци,
- доказ о уплаћеној такси за издавање дозволе.

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

Након пријема захтева јединица локалне самоуправе проверава да ли је предата сва документација и тражи допуну документације ако је потребно.

Након прегледа комплетиране документације ЈЛС доноси одлуку да ли физичко лице испуњава услове за добијање дозволе за коришћење НОХ и **издаје дозволу**.

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

У дозволу се уписује:

а) број дозволе,

б) општи подаци о имаоцу дозволе (име, адресу),

в) подаци о идентификацији нарочито опасне хемикалије

- за супстанце: трговачки и хемијски назив, идентификациони број (Индекс број ако је супстанца наведена у пропису који уређује Списак класификованих супстанци, као и ЕС број или CAS број), класу опасности, категорију опасности и ознаку за обавештење о опасности-H ознаку и количину;

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

У дозволу се уписује:

- за смеше: трговачко име или ознака за смешу, као и хемијски назив, састав смеше са концентрацијама супстанци које доприносе опасности смеше, CAS и EC број супстанци које доприносе опасности смеше за коју се издаје дозвола, класу и категорију опасности и ознаку за обавештење о опасности-H ознаку и количину;
  - г) сврху за коју се дозвола издаје,
  - д) рок важења дозволе.

ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ДОЗВОЛА

На основу информација из безбедносних листова хемикалија односно података из предате документације ЈЛС одлучује да ли је неопходно да се **у дозволи наведу конкретни услови за безбедно чување и коришћење тих хемикалија**

нпр. производ се не користи као средство за чишћење; радни простор треба добро проветравати; након руковања са хемикалијом треба обавезно опрати руке сапуном и топлом водом

Правно лице односно предузетник који има дозволу за обављање делатности промета НОХ може да врши промет НОХ:

- даљим корисницима који их користе у индустријске или професионалне сврхе (није им потребна дозвола за промет),
- произвођачима, дистрибутерима и даљим корисницима који производе смешу ради стављања у промет (имају дозволу за промет),
- физичким лицима који имају дозволу за коришћење НОХ.

ЕВИДЕНЦИЈА

- Правно лице односно предузетник који има дозволу за обављање делатности промета дужан је да води евиденцију о промету НОХ.
- Поред обавезне евиденције у писаној форми може се водити евиденција и у електронској форми.

ЕВИДЕНЦИЈА

За промет правним лицима

- у складу са прописом који уређује начин вођења евиденције,

За промет физичким лицима

- у складу са овим прописом.

У евиденцији о промету НОХ наводе се:

- подаци о НОХ,
- подаци о потрошачима којима је НОХ продата или уступљена без накнаде,
- датум када је НОХ продата или уступљена без накнаде,
- име, презиме и потпис лица које је испоручило НОХ.

ЕВИДЕНЦИЈА

Евиденција о промету НОХ правним лицима додатно садржи:

- број дозволе правног лица за обављање делатности промета НОХ
- рок важења дозволе

ЕВИДЕНЦИЈА

Евиденција о промету НОХ физичким лицима садржи:

- опште податке (име, адресу);
- податке о идентификацији нарочито опасне хемикалије
за супстанце: трговачки и хемијски назив, CAS и EC број супстанце и количина;
за смеше: трговачко име или ознака за смешу, као и хемијски назив, CAS и EC број састојака смеше које доприносе опасности смеше и количина;
- број дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија и рок важења дозволе.

ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ПРОМЕТА ОДНОСНО КОРИШЕЊЕ

Правно лице:

- при промени асортимана прилагођава превентивне мере и пријављује промену,
- по потреби врши се измена и допуна дозволе (ако утиче на мере и услове у дозволи).

Физичко лице:

- при промени асортимана пријављује промену и доставља документацију,
- по потреби врши се измена и допуна дозволе

ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ПРОМЕТА

Дозвола за обављање делатности промета не издаје се:

- научноистраживачким организацијама,
- лицима који обављају културну делатност,
- органима државне управе, јавним агенцијама и органима јединица локалне самоуправе којима су те хемикалије потребне за обављање послова
- правним лицима која имају дозволу за производњу и промет лекова.

ДОЗВОЛЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ ПРОМЕТА И ДОЗВОЛЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ НОХ

- издају се на период од највише 5 година,
- надлежни орган може на захтев продужити дозволу, ако су и даље испуњени услови и ако су испоштовани услови у претходној дозволи -плаћа се такса,
- надлежни орган може да одузме дозволу, ако су достављени нетачни подаци и ако нису испуњени услови наведени у дозволи.

ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

У вршењу инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да утврди:

- да ли стављање у промет или коришћење нарочито опасних хемикалија обавља лице које за то има дозволу;
- да ли је лице које има дозволу за обављање делатности промета или дозволу за коришћење нарочито опасних хемикалија обезбедило одговарајуће складиште, као и да ли се придржава прописаних превентивних мера и услова

ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Уколико установи непоштовање одредби инспектор је овлашћен и дужан да:

- забрани да стављање у промет или коришћење нарочито опасних хемикалија обавља лице које за то нема дозволу;
- нареди да се за нарочито опасне хемикалије обезбеди одговарајуће складиште и да се примењују прописане превентивне мере и услови

ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Уколико правно лице ставља у промет нарочито опасне хемикалије

- нема дозволу за обављање дате делатности;
- не придржава се превентивних мера и услова за безбедно чување и складиштење;
- ако не достави одмах по сазнању све измене података које је доставио у поступку издавања дозволе

правно лице казниће се за привредни преступ новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара.

ЗАКЉУЧАК-ВАЖНИ КОРАЦИ

- Да ли је хемикалија коју стављате у промет, односно користите нарочито опасна хемикалија
- Да ли се могу применити прописана изузећа од обавезе прибављања дозволе
- Припремити одговарајућу документацију
- Коме доставити документацију
- Коме је дозвољено вршити промет
- Обавезе након прибављања дозволе-вођење евиденције

Хвала на пажњи!

Сузана Андрејевић Стефановић